

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

25. Quomodo verus Amor proximi ejus defectus toleret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

toris, qui sedet intus in mente nostra: *Quomodo enim Imperator per exercitum suum agit, inquit, quod ei placet, Dominus JESVS incipiens habitare in interiori homine nostro per fidem utitur istis virtutibus quasi ministris suis: & per has virtutes invisibiles movetur membra visibilibus: pedes ad ambulandum. Sed quid? quod moverit bona voluntas, que militat Imperatori: manus ad operandum: sed quid? quod jusserit charitas, que inspirata est à Spiritu sancto. Membra ergo videntur cum moventur; qui jubet intus, non videtur: & quis intus jubeat, prope ille solus novit, qui jubet, & ille intus, cui jubetur.* Simile quid observasse videtur egregius ille inter Solitarios Senex, qui cum ad aliquod charitatis officium vocaretur, antequam iret, dicebat: Venite virtutes nutritiæ meæ, comites mihi vos in hoc periculoso negotio jungite, neque vel tantillum à latere meo separemini, ut possitis Deo aliquando Lyttatidie à vobis nunquam fuisse desertum: habebat proculdubio, bonus Senex Dei præsentiam altè impressam animo, cujus custodiam ita sub virtutum nomine ambiebat. Hæc præsentia non tantum ad omnem in verbis & actionibus moderationem plurimum conferet, sed etiam inspirabit spiritum amoris sancti ad agendum cum proximo; quo maxime, ut in raptu suo cognovit B.

Magdalena de Pazzi, Christus in operariis suis delectatur. P. Bartholi in vita S. Ignatij l. 2. ait sanctissimam hanc Virginem in raptu, qui illi contigit anno 1599. 26 Decembris, inter cætera dixisse, Deum in cælo plurimum sibi complacere in anima S. Joannis Evangelistæ, & pariter S. Ignatij, quod ambo simili amoris spiritu proximorum salutem, dum essent in terris, procurare studuissent: & quoties filij S. Ignatij simili spiritu incitati animas ad Deum viâ amoris adducere conantur, toties illos renovare complacentiam, & voluptatem, quam capit in cælo Deus ex anima S. Ignatij.

CAPUT XXV.

Quomodo verus Amor proximi ejus defectus toleret.

SÆpè miratus sum cur Apostolus in enumerandis partibus & velut ramis quibus se exferit, & dividit charitas erga proximum: 1. loco ponat, *Charitas patiens est, &* aliis terminis idem bis repetere videatur, dum dicit: *Charitas omnia suffert, omnia sustinet:* in quibus ea potissimum ferenda delignantur, quæ à proximo quem amat, ingeruntur: id scilicet bene

1.
Ferendo
probat
amor
proximi

vidit, & ut videremus, voluit Apostolus; nimirum neminem melius amare, quam dum sibi ob defectus gravem, & incommodantem amat. Illum secuti S. Patres, huic sustentia primas charitatis partes ferè dedere. *Nihil aequè amicam probat*, ait S. Augustinus, *quemadmodum oneris portatio*; imò ex mensura portationis magnitudinè amoris colligi censet S. Gregorius: *Tantum quisque portat, quantum amat*. Aristoteles ipse non tantum onera amici facilè, & cum voluptate ferri existimat; sed etiam dissimulari, excusari, diminui, & tegi. Mater tot infantis sui molestias fert non tantum patienter, sed jucundè, quia amat. Deus ipse tot ferendis hominum sceleribus tam longanimis, & clemens non esset, si eos non amaret, amorque eum faceret patiente in superabilem: ut proinde verum sit dictum S. Gregorij, **S I A M A S**, *portas*: Apostolum que merito nos monuisse, ut si velimus legem Christi, quæ est lex amoris, implere, alter alterius onera portemus. Id videretur innuere Senex voluisse ille Solitarius, qui cum alterum Senem humeris mortuum ad tumulum deferentem obvium habuisset, dixit: *Mortuum portas & ab vivos porta*; quasi hoc postremum multo foret altero præstantius. S. Gregorius bene ostendit sine hac mutua por-

tatione communitatem Ecclesiæ non posse subsistere: ut enim in ædificio lapis lapidem portat, & si onus illud detrectaret, omnia corruerent; ita in spirituali Ecclesiæ militantis ædificatione: *Nam sicut ego*, inquit, *mores eorum tolero, qui adhuc in conversatione boni operis rudes sunt, ita & ego ab illis toleratus sum, qui me in timore Domini præcesserunt, & portaverunt, ut portatus portare discerem, sed ipsi quoque à majoribus suis portati sunt*. Reciproca debet esse onerum si ve imperfectionum supportatio, quia quique nostros pacimur manes, & ager cordis nostri lappis tribulisque & vrticis continuo repullulantibus, sicut & aliorum, imò & præ cæteris abundat, ut plura & graviora defectuum pondera nos in aliorum congeramus humeros, quam ab illis portanda nobis imponuntur, cum tamen contrariù plerumque nobis persuadeamus, similes illi Religiosæ, quæ cum ad Superiorem B. Magdalenam Vrsinam superiorem suam varias de aliis imperfectiones detulisset; addidit, ut putabat, Salubre consilium: nimirum duo instituenda monasteria; unum, in quo omnes imperfectæ ponerentur, v. g. cholericæ, loquaces, desides, murmurationibus obnoxia & similes; in altero verò virtutum, & instituti, pacisque studiosæ. Tum Mater: In quo è

PPP duobus

L. 2. in Ezech. Hom. 13.

3. Sit mutua toleratio.

4. Stultum monialis Consiliū.

In verbis Apoc. 23.

Hamil. 15. in Ezech.

2. Vi Dei in homines.

1. erendo roborat mor proximi.

duobus monasteriis velles includi? inquit: O in meliori, respondit altera, ut majori pace & quiete fruerer: & ego, inquit Mater, alterum eligerem; tum quia de numero imperfectarum sum, tum ut crebriorem exercendæ virtutis, & supportationis materiam haberem ad manum. Non aliter fuaderet charitas.

§. 2.

Quænam maximè in aliis toleranda, & quamdiu.

I.
Ferendi defectus naturales.

DEfectus naturales, & stupiditas naturæ, defectus memoriæ, parva in agendo & loquendo circumspexio, balbuties, nativa tarditas aut rusticitas, & similes, quos non culpa propria, sed vel parentum inculta indoles & incuria, aut aliquis casus attulerunt, Deo id permittente, ut aliis patientiæ materiam ministrarent. V. Franciscus à Puerio Iesu tam stupidis animi sensibus fuisse dicitur, ut plerique dubitarent an anno ætatis 23. rationis usum adeptus esset; nam neque tum discernere poterat, homicidium peccatum esse mortale, & homicidas ideò à iudicibus ad mortem condemnari: postea tamen evasit in virtutum præstantissimarum exemplar, Dæmonibus terribilis, variisque à Deo supra naturam

prodigiis ob singularem in ipsum fiduciam cohonestatus. Itaque prætermisissis iis quæ corpus deformant, in pulchritudinem animarum cum S. Catharina Senensi, & S. Egidio intendenda est mentis acies, & quanti eas faciat, qui eas fecit, considerandum. Religioso sui ordinis contra fratrem delinquentem durius sentienti, & ut expelleretur dicenti bene respondit S. Iordanus Generalis Præpositus Ordinis S. Dominici. Satis adverto frater, fratrem istum, contra quem agis, non tibi tantum constituisse quantum Christo.

2. Defectus animi à passionibus malè domitis, & casu repentino aut morbo excitatis subito prorumpentes, qui, ut solet ignis inclusus, viam quærunt, & obvios fumo replent, tolerandi sunt silentio, & quasi sagittæ temere in aërem coniectæ liber cursus dandus. Quàm facile est dissimulando audire & silendo permittere, ut ventus seipso excitatus, sua sponte brevi concidat. Sumi molestia apertione januæ aut fenestræ dissipatur, ita cor perturbatione aliquâ fumans ubi in verba prorupit & per os nubilo illi viam dedit, continuo sedatur, & conquiescit.

Qui has verborum eruptiones eructationesque patienter tolerat, plus multo ostendit se habere charitatis, quàm alius qui in aliis

2.
Morales à passionibus.

liis erga proximum officii se occupat? Rogatus aliquando unus è senioribus Eremitis incolis, quis apud Deum plus colligeret meriti & gratiæ, an ille qui dies sex integros in cella sua abditus absque potione & cibo traducebat; an is qui totidè diebus ægrotorū obsequiis & tædiis, ac querelis devorandis se totum dabat: etsi, inquit, prior ille abstemius se narius unco appenderet; nunquam ad alterius charitatē pertingeret. Plus interdū gravant verba, querelæ, tetrici vultus, & frons semper nubila, quæ cum morbo in ægrotis conjungi solent, quàm ipse morbi fœtor, & horror, & ad illum levandum laboris assiduitas atque contentio. Porro defectus illos etiam in sanis tolerare magnæ virtutis est: iram sine fundamento conceptam in verba aspera & injuriosa temerè prorumpentem tanquam sonum prætervolantem suscipere, tristitiam deinde contumacem & omnia verba & levamenta obstinatè repudiantem, amicè & cum commiseratione tolerare, hominem semper sua deprædicantem, aliena deprimentem, & in omni re suum judicium reliquis præferentem, què post unum aut alterum congressum alij divitant, patienter ferre, res est eximie & exaggeratæ charitatis.

Dux Bavarie dissimulato habitu

Lyduinam lectulo à variis morbis affixam visitabat aliquando; atque ibi fratris Lyduinæ conjugem, feminam variis animi commotionibus obnoxiam & contra ægram malè affectam, varia effutire cum injuria gravi conjuncta, ac insuper garrulitate suâ astantes obtundere cum videret, conversus ad Lyduinam: Quomodo potes, inquit, patienter ferre hanc Hirundinem, quæ domum totam ita perturbat? Tum Lyduina, Charitatis est hanc tolerare, tum ut nostrâ fortè patientiâ illa corrigatur, tum ut Christo in tolerando similes meritis crescamus & virtutibus, quarum materiam nobis illa subministrat: tum ne si abigantur, peiores desperatione fiant.

3. Sunt defectus ætatis aut morales, qui reperiuntur in rusticis, in pauperibus, in vetulis & similibus, dum illos ad fidem virtutis, quæ studium instruimus. Mirabilis in ea fuit Patientia duorum Franciscorum, Xaverij scilicet, & Salez, quorum primus quos non pertulit triginta viculis oræ piscatoriæ obeundis, instruendis & ad Dei cultum efformandis? Alter vetulam de reculis sulci balbutientem tam diu patienter audivit, donec ipsa sponte finiret; numquã aliàs antè interrupturus, etsi horas complures sanctum virum amicè audientem tenuisset.

Dices fortè: Quoties & quamdiu

Ppp 2

diu

4.
Exemplo
S. Lyduina.

5.
3. Defectus ætatis.

3.
In quibus
eximie
porcus
probatur.

2.
orales
mon-

6. Quamlibet sepe relinquat.

Vading.
in Annal.
1221, n. 2.

diu tolerabo? Si peteres à Christo, diceret fortè ille tibi, quod ad aliam interrogationem respondit S. Petro: Septuagesies septies, hoc est, si septies sumas numerum septuagesimum plusquam quingenties, ut scilicet tantum portes, quantum mali perseverantia charitatem & patientiam tuam exiget. Eregium præceptum hujus in patiendo longanimitatis, atque perseverantiæ dedit per literas Sanctus Franciscus B. Petro Cathany Ministro Generali, in quo hæc inter cætera continentur: *Mi frater, tibi commendo in tantum (scilicet Patientiam) ut quicumq; tibi impedimentum fecerint, sive fratres, sive alij, etiamsi te verberent, omnia debes habere pro gratia, & ita velis, & non aliud, & dilige illos, qui ista faciunt tibi, & non aliud velis de eis, nisi quantum Dominus dederit tibi, & in hoc dilige illos quod velis, ut sint meliores Christiani: in hoc volo cognoscere, si tu diligis Dominum, & me servum tuum & suum; si feceris istud, videlicet, quod non sit frater in mundo, qui peccaverit, quantumcumque potuerit peccare, quod postquam videris oculos tuos, nunquam recedat sine misericordia tua; & si non quereret, tu quaras ab eo si vult misericordiam: & si millies postea appareret coram oculis tuis, dilige eum plusquam me, & ad hoc ut trahas eum ad bonum, & semper miseraris talibus.*

§. 3.

Corrigenda, quæ tolerantur & quomodo.

Non ideo tamen placet Charitati, ut ita toleretur proximus, ut defectu correctionis abeat in pejus; vult ipsa delinquentes corrigi, & qui dissimulant aut lenta remedia admovent, contra bonum proximi facere censet (in qua maximam partem hominum peccare censuit vir gravissimus, doctissimus æquè, ac sanctissimus P. Iacobus Laynez nostræ Societatis post S. Ignatium Generalis Præpositus) sed vult, ut illud faciat, ut ait S. Chrysostomus: *A mans, & dolens argue, increpa, obsecra, in omni patientia,* dicebat Thimotheo S. Paulus, ubi S. Joannes Chrysostomus bene ponderat ista duo verba, *omni patientia*, hoc est suis numeris omni ex parte absoluta atque perfecta, ut nihil illi desit, nihil in illa ad perfectissimam patientiam desideretur. Venit aliquando unus aliquis ad B. Franciscum de Salez peccata confitendo expiaturus; sed ecce dum peccata sua depromit, ita illa denarrat, ac si historiam aliquam recitaret, seipsum quasi auscultans, & sibi suisque verbis applaudens. Videns vir sanctus tam malè dispositum penitentem, cepit amare flere, & in singulis ac suspiria

Charitati non repugnat correctio fraterna.

2. Francisci de Sales compatio in peccatorem,

suspiria effundi. Petit continuo poenitens ab illo an malè haberet. Respondit: Minimè verò, sed tu me pejus habes. Ego, inquit poenitens, nihil mali sentio, laus Deo. & profecutus est suam confessionem, ac enormia, sine animi sensu proferre in medium; hinc magis lamentari B. Franciscus, donec secundo rogat illum poenitens, cur ita fletet? Tum se flere respondit quòd ipse de tantis sceleribus se accusans non fletet, paucaque addidit, quibus in se reversus poenitens, & duritiem suam admiratus, qui non fletet ipse ob ea, quæ innocentibus tantam flendi occasionem ministrarent, abiit etiam & ipse in lacrymas, perfectà contritione per confessionem expiatus, novam planè vitam exorsus est.

Ad Gal. 6. S. Paulus peccantem vult instrui in spiritu lenitatis, hoc est mansuetudinis spiritu à Deo impetrato, ait S. Chryf. & id vult fieri eà suavitate & circumspectione, quâ uuitur amicus Medicus dum luxatum brachium suo loco restituit, ut vox græca καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιεικείης insinuare videtur: atque ut ait S. Augustinus, ægritudinem quodammodo & miseriam ejus suscipiendo quemadmodum, inquit, se inclinat, qui manum jacenti porrigit; non enim se ita abjicit, ut humi cum altero jaceat; sed incuruat tantum ut jacentem

erigat: ita induendus est quidam commiserationis affectus, qui nos nescio quâ amoris ac benevolentia catenâ proximo jungat, & ad manum adiutricem patienter admittendam disponat. Diabolus diabolum non expellit, ajebat ex antiquis vir in istis exercitatissimus; nec tu cum impatientia tua alterius impatientia medeberis.

Plato cum à mancipio poenas repetendas ob culpam gravem censeret, atque animo se commotum persentiret, amicum rogavit, ut vicariam sibi operam præstaret: quia, irascor, inquit. P. Galpar Berzæus Zelandus vir à virtutibus & prodigiis in India notus, cum Olyssipone ante ingressum in Societatem famulum ageret, quadam die ab hero præcipiti irâ correpto injustè fustò exceptus cum fuisset, tacuit, tum quidem; sed paulò post ubi ira deferbuisset, ad herum jam sui compotem cum baculo in manu rediit, quæ & illi obtulit, dicens, nunc si culpa id posceret, verberaret modò, aliàs non iram, sed rationem ad consilium in similibus eventibus advocaret.

Siste impetum, ait S. Augustinus, dum saneris prior. Id monuit S. Brigitam Christus Dominus, quæ in domestici alicujus reprehensione intra moderati animi leges impetum non continnerat, & quatuor ab illa commissos erro-

3. Sed non fiat irato jam animo.

4. Juxta Christi monita data S. Brigitæ. Epist. ad Galat.

res ostendit. 1. ipsa in impatientia motus esse prolapsam, quod nec verbum unicum tranquillè pati potuisset, cum ipsum Christus Sponsus & Dominus inter virgarum ictus, & verborum contumelias os non aperuerit ad exemplum, & robur in similibus addendum. 2. usam esse verbis mordacibus, & voce altiori, permittis exprobrationibus, cum ipse in cruce positus ab inimicis pacatè, & cum silentio ista pertulisset. 3. redundare ista in sui contemptum, pro cuius amore tantillum pati noluisse. 4. malum exemplum domesticis datū, quos bonis actionibus ad virtutis amorem excitare debuisset; itaque quatuor deinceps servaret. 1. caveret irā abripi. 2. si prima ira commotio insurrexerit, illam subfidere permittat tantisper dum penitus se remisisset. 3. si culpa iterum ad examen mentis vocata correctionem mereri videtur, illam exerceret cum omni mansuetudine. 4. si dubium remaneret, omnia silentio involueret.

5.
Sine correctione non fiat vera amicitia.

Vides plerumque animū charitate præditum, inter tolerantia dulcedinem, & correctionis amaritiam hæere suspensum, & nisi necessitas aut evidens utilitas exigat ad prioris partes magis inclinare, & quidem Christo auctore, cuius est in tenebris luce suā viam aperire; facienda tamen est ami-

ca correctio, aut ab amicitia præscriptionibus recedendum. Monere & moneri proprium esse veræ amicitia, ait Tullius: certè si quod ille dicit, verum est; amicum qui intuetur, tamquam aliquid exemplar intuetur sui, & erga amicum nos eodem modo affectos esse oportere quo erga nosmetipsos sumus, nullamque in amicitia pestem esse majorem quàm adulationem, blanditias, assentationem & omnium maximè simulationem; nisi enim amici apertum pectus videas, tuumque illi ostendas, nihil fidem & exploratum esse posse: si inquam hæc vera sunt, satis patet proximi, qui nobis in Christo debet esse amicissimus, defectus graviores non esse dissimulandos, si nostrā monitione emendari posse videantur.

Certè dixit S. Gregorius Nazianzenus nos ultimos scire ea, quæ ab aliis condemnantur in nobis; cur quæso id ego amicitia causa amico non præstem, ut id in cognitionem ejus veniat, & emendet, & publici sermonis materiam auferat? Augustus Cæsar filiam habuit impudicitia labe totâ urbe infamem, quod tamen ipse ignorabat; ubi rescivit, publico edicto deturpatam in exilium relegavit, & scelera, quorum pars latebat, parum potens iræ in omnium cognitionem protulit: deinde cum interposito tempore

Lib. de Amicitia.

6.
Amici docendi sunt ab amicis ea que apud ipsos fieri ignorant.

Exemplum Christi.

in locum iræ subiisset verecundia, gemens quòd non illa silentio pressisset, quæ tamdiu nesciunt, exclamavit: Horum mihi nihil accidisset, si aut Agrippa, aut Mæcenæ vixisset; quia scilicet ab illis ut fidis amicis tam de filia turpitudine, quam de remedio adhibendo monitus fuisset.

Hoc expectat vera erga proximum charitas; potesque homini verâ charitate erga proximum prædico hoc in ore ponere elogium, quod Antipatro dixit Phocyon: Non potes me assentatore, & amico uti. Veros amicos, quales S. Basilium & Gregorium fuisse fatentur omnes, magnâ in defectibus suggereendis libertate uti, relicta ab illis posteritati monumenta testantur. Philo coquum inter & medicum hoc intercedere discriminis dicit, quòd ille non tam hominis sanitati, quam voluptati serviat; hic è contrâ utilia procuret, blanda & nocentia avertat: atque hoc veri erga aliquem amoris esse argumentum.

7. Exemplum Christi Petrum castigantis.

Christus Dominus Petrum uti amavit impensè, ita ubi cespitavit, continuò verbo castigavit, nunc asperius; ut cum illum Satanam, hoc est adversarium appellavit, atque à se abegit; nunc etiam minando, ut cum restitanti dixit: *Nisi laveris te, non habebis partem mecum*: nunc familiarius, sed fortiter: *Quid ad te? tu me sequere*:

imò monitionibus suis non deferentem permisit cadere, optans habere discipulum humilem, & sui dissidentem potius, quam superbum, & alios contemnentem. Apostolos omnes non semel de primis dignitatibus contendentes, admonuit verbis amicis, nec quod mereri videbatur tam insolens & repullulans ambitio, verbo asperiore castigavit.

8. Et Martham.

Inter feminas dilexisse Martham Evangelia testantur; cum sororem hæc videret ætate juniori laborem se subducere, ut novi hospitis alloquio, quod ipsa etiam facere optasset, otiosè frueretur; meritò apud illum justam, uti videtur, querelam deponit: *Domine, non est tibi cura, quòd soror mea reliquit me solam ministrare? dic ergo illi, ut me adjuvet*. Poterat Christus ejus querimoniam probare, & petitioni annuere, ac dicere: Meritò Martha conquereris, non debebat illa te junior suo arbitrio totum hospitem tractandorum onus in te rejicere; proinde jam dicam illi ut te juvet, erit postea alloquendi tempus, cum occupationes, quæ nunc urgent, defluerint: sed noluit Christus tam molliter cum illa agere, quam robustioris charitatis & patientiæ esse norat, voluitque utriusque augendæ suppeditare materiam, nos verò totamque posteritatem, quid potissimum curis nostris spectare

spectare oporteret, instruere.

9.
Promissa
correctio-
ni oratio-
ne.

Verùm quia longè nos ab illo
cælesti Christi lumine, quo in
monendo utebatur, absumus; ex
virorum sanctissimorum consilio
antequam moneamus, duo nobis
præmittenda sunt, Oratio, &
Consideratio; prior lumen im-
petrabit, quid, quando, & qui-
bus verbis ista monitio instituen-
da sit; an tectè & parabolicè, ut
Nathan cum Davide; an prorsus
dissimulatè, ut qui regiæ fæ-
minæ sectionem venæ prorsus
abauenti, lanceolam mollibus
pannis obtectam, brachium dum
fricat, imperceptibiliter infixit;
an verò apertè & eo verborum
apparatu, quam res & qui monen-
dus est, exigere videbuntur; ad
quod Consideratio subsidio ve-
niat. Priùs *ad limam quàm ad lin-
guam*, dicebat S. Augustinus, &
quàm sæpè tum à Salomone in
Proverbiis, tum à Sapiente in Ec-
clesiastico de verbis nostris stater-
rà ponderandis monemur; quod
si unquam locum habere debeat,
maximè dum admonitionem pro-
ximi à nobis charitas exigit; tum
enim necessarium est, ut non in
linguâ cor, sed in corde sit lingua,
ut S. Spiritus monet, ut nobis si-
mul, & proximo prodesse possi-
mus.

Eccl. 21.

10.
Et hoc ne
pergant
esse mali.
Ep. 72.

*Diligendi ergo sunt mali, ut non
sint mali*, dicebat Macedoniano
S. Augustinus. Atque ad eundem

modum dixerò: *Tolerandi sunt ma-
li, ut non sint mali*. & si nimia tole-
rantia noceat, dicam; corrigendi,
castigandi, puniendi sunt mali, ut
non sint mali; quando scilicet eò
devenit malum, ut punire sit mi-
sericordiæ, tolerare & dissimulare
crudelitatis: *Sicut enim*, ait idem
Doctor, *est aliquando misericordia
puniens, ita est crudelitas parcens*.
Crudelitas est Pædagogus, qui
alumnus suum cum serpentibus
sinit colludere, nec puniendo re-
trahit: è contrà qui ferrèa mole
semisepultum violentè extrahere
conantur, nimia præcipitatione
contra misericordiâ delinquant,
quæ pedetentim terram eruit, &
quasi frustulatim malum amovet:
Medicus, qui in secunda aperien-
dæ vena tumultuariè procedit,
graviter interdum vulnerat: sit er-
go tolerantia longanimis, sit
quando toleratum est satis, cor-
rectio circumspecta: quæ non
eiusque differenda, donec quasi
aperto sinu amicè & tranquillè à
reo excipienda putatur: vix enim
unquam ad correctionem deve-
niendum erit, si tam benigna di-
spositio requiratur. Monendus
etsi nolit, volet postea, ubi pri-
mus impatientiæ impetus defer-
buerit. Obstetrices interdum par-
turientium dentibus impetun-
tur, nec idè ab opere cessant;
operam enim suam probandam
sciunt, ubi primi dolorum aculei
remi-

libi.

11.

Sed fiat

correctio

moderata

& pedet-

entium.

No-
ten-
alio-
defe-
is e-
pro-
non-
fuit-
Eri-

remiserint; & Medici à Phreneticis ingentia mala tolerant quæ dissimulant, quia illorum fontem non hominem, sed amentiam esse norunt. Ita facit is qui sincero amore proximi salutem procurat; tolerat, corrigit, reluctantem patitur, verba & contumelias devorat, dummodò desiderato salutis proventu potiatur.

Porro ut tolerantia tua suis numeris sit absoluta, vide ut nemini defectus aliorum, quos toleras, aperias, ne molestiam quam inde sentis, familiaribus manifestes. Laudatur Tobias, quod sepeliret mortuos, tu peccata proximi laudabilis multo, teste Chrysofomo, silentio velut humo obrue. *Commoriatur in te*, ait Sapiens, imò non tantum commoriatur, quod fit dum in te vitam, hoc est, omnem motum quo ad alios procedat, defectus iste amittit; sed etiam in te & tuo pectore sepulcrum inveniatur: ne similis sis stulto, de quo ibidem Sapiens, qui quasi sagittam haberet in femore, subsistere nequit, nisi illam extrahat, & alterius aures & cor, defectum proximi propalando, velut venenato telo vulneret: in quo etiam interdum peccat nimia inter amicos cordium quasi communitas, dum quod in unius cordis recessu de proximi defectibus reconditum est, id inde in amici communem notitiam edu-

citur, fitq; dum exoneratur apud amicum animus, ut oneretur apud Deum conscientia, & charitatis in proximum, quæ defectus illius in silentio tolerat, merces deperdatur: occulta enim proximi macula, tuâ culpâ in plurium venit notitiam, dum amicus tuus, id quod illi in aurem insusurrafit, cum tertio eadem amicitia lege communicat, & hic etiam quarto; donec res publico quasi praconio celebretur, urbemque pervadat sicut guttas è tecto decedentes inter se misceri, & simul in unam collectas in plateas protrudi conspiciamus.

Ne dicas id amicitia, & communi inter amicos levamento, atque silentio permitti. Habes amicum nobilissimum Christum Dominum, ad cujus pedes vel coram Eucharistia, vel in imagine crucifixi prostratus cor tuum, quantum lubet, exonera, proximi errata ibi deponere, condonanda, & corrigenda: evitabis tum illa Scripturæ sacræ horrenda vocabula, quibus detractores Deo odibiles maledicti, & ipsa abominatio esse declarantur: evades damna tua, & aliena. Ut turris ex aggesto pulvere nitrato dissiliens, seipsam evertit, & vicina labefactat; ita fit, quotiescumque compages charitatis, quæ inter te & proximum ad instar turris fortissimæ deberet subsistere;

Qqq nescio

13.
Ne levandi quidem
mœtoris
causâ.

14.
Sed Deo
communi-
cando ad
auxilium
petendum.

nescio quâ flammâ linguæ & cupiditatis accensa dissolvitur, & perit. O quàm melius fecit ille Religiosus S. Bernardi affecla, qui dum animum nimis longâ alieni peccati tolerantia fatigatum levare vellet, ante altare B. V. onus illud deposuit, & solamen invenit: & alter, qui in tantum siluit, ut sanguinem venâ disruptâ evo-meret, sanctitatis futurâ præ-
nuntium? Hortatur ut id facias, S. Gregorius, & dicas hos duos versus ultimos tertij Psalmi Pœnitentialis: *Ne derelinquas me Domine Deus, ne discesseris à me: intende in adiutorium meum Domine Deus salutis meæ*: hos si perseveranter repetieris, auxilium, & dubio procul, & levamentum impetrabis.

Super 7.
Psalmos.

Ex omnibus dictis patet, quàm hoc officium charitatis peccata proximi tolerantis, imò & quantum lex iustitiæ patitur, tegentis, acceptum sit Deo, præsertim cum in veteri instrumento per os Sapientis prædicari iusserit: *Univerfa delicta operit charitas*; & in novo per S. Petrum proclamari: *Charitas operit multitudinē peccatorum*. Si universa obtegit, si multitudinem cooperit, quomodo non unum aut alterum facilius & propensius abscondet?

Prov. 10.

15.
Exemplū
tegentis
alienum
peccatum

In hanc partem propensi semper fuere viri sanctitate præstantes, è quibus unus inter Eremitas incolas maximè celebris nobile

facinus designat. Accurrerunt & cæ-
ad illum certatim alij iuniores, & cæ-
dixeruntque: O Pater, veni citò, & cæ-
ecce facinus horrendum, & detestabile: fæminam jam vidimus in unius Monachi fatigatum ingredi-
entem: accurre, quæso, ut illa deprehendi possit. Surgit, & illis comitantibus, primus cellulam intrat, & primò intuitu advertit fæminam sub sportula delitescere; atque ut peccatum tegeret fratris, ipse quasi fatigatus sportulæ insedit, aliosque per omnes cellulæ angulos, & laribula prædâ investigare iussit; quam cum non reperissent, illos redarguit, quòd tam facilè in fratrem insurrexissent: iisque dimissis ad delinquentem conversus, sermone illum admonuit, & tantæ charitatis demonstratione victum ad novæ vitæ studia convertit. Non tegit charitas peccata, ut foveat, sed ut igniculis in mantello suo absconditis illa consumat, & proximum liberet.

Filij Noë Sem & Japhet, dum retrocedendò pallium tegendæ patris ignominie humeris excutiant; ab eo evigilante benedictionem accipiunt, cum è contrâ Chanaam irrisor, probrosæ maledictionis telo percutitur, etiam in posteros propagando. Ita Christus nobis charitatis suæ benedictionem & patrocinium ad peccata nostra tegenda, ac remittenda

tenda pollicetur ; si id antè erga proximos officij prestiterimus.

CAPUT XXVI.

De amandis iis , qui contrarij sunt humoris , aut à quibus læsi fuimus.

§. I.

Toleranda ingeniorum diversitas.

Hic opus , hic labor est , quia natura vincenda , quæ sibi simile , & benevolentiam conjunctum cum voluptate diligit , ab aliis , quia difficile , evertitur. Quod enim secundum naturam est , jucundum est , ait Aristoteles ; hinc graculus graculo libenter affidere dicitur. Inter Jacob & Esau , licet eodem utero prognati , duo sub eodem tecto vixissent , concordia non fuit , quia , inquit Ambrosius , cum unus prædurus esset , & alter mansuetus , inter dispares mores & compugnancia studia benevolentia esse non poterat.

L. 8. Et hic. v. 1.
L. 1. Off. c. 33.

1. Quanta ingeniorum diversitas.

Hugo de S. Victore libro de medicina animæ , tantam ostendit esse inter ingenia hominum discrepantiam , quantam videmus esse inter quatuor anni tempesta-

tes : & sanguineos quidem verè phlegmaticos verò autumno , cholericos æstati , melancholicos hyemi similes facit : quos ita inter se humoribus , & moribus plerumque pugnantes si agglutinare velis , naturæ vires si spectes , operam ludes ; si gratiam confulas , & charitatem , quæ à Spiritu sancto diffusa est in cordibus nostris , attendas ; cum patientia & mansuetudine , constantique industria ad eò inter se pugnantia ingenia Amoris sancti vincula colligabis.

Ad hanc perfectionem nos evehere voluit Christus in parabola hominis à latronibus sauciati , dum Samaritano cum Judæis parum consentiente , misericordis & medici ac amici sincerissimi partes & officia attribuit , nobisque illum quodammodo proponit in exemplum , dum dicit : *Vade , & tu fac similiter.*

Si dixeris hoc videri valde durum ; respondebo tibi cum Tertulliano : *Virtus duritia exaruitur , molitio destruitur.* Hortabor te , ut virtutem in suâ pulchritudine virilem & robustam aspicias , malisque ita illam amplecti quam voluptatis aut utilitatis alicujus fuco decoloratam. Producam tibi consiliarium S. Ioannem Baptistam , qui clienti suo ob Prælati duritiam & severitatem monasterium deserere cogitanti de cælo

2. Ferendus qui contraria est indolis.

3. Hæc contrarietas & materia coronæ monente S. Jo. Bap.

& cō frō
du oppo
tūne co
rigetur.

